

Nagyvárad Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANO

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Hol bujkál a 0307 K4007 100160307 8 Mai 1924 számú
100 lejes bankjegy?
Otszáz lejt adunk érte

Döntött a Népszövetség az erdélyi magyar telepesek ügyében

Hétszázezer aranyfrank kártérítést fognak kapni az államtól

— Az Estilap eredeti távirata —

Geniből jelentik: A romániai agrárreform végrehajtásából származó sok súlyos probléma közül egyike a legsúlyosabbnak az erdélyi telepesek ügye. Szegény, alig 10—20 holddal rendelkező földművelők ezek, akik annak idején a magyar kormányok telepítési akciói során jutottak szerény kis birtokukhoz. Az agrártörvény ezektől valamennyitől elvont a földet. Kisajátította pedig azon a címen, hogy az egykori magyar telepesek politikai célokat szolgáltak, azokat tehát a románság nem akceptálhatja.

A kérdés most újból aktuálissá vált és pedig a Népszövetség előtt. Genfi távirataink az érdekes tanácskozásról a következőkben számolnak be:

A Népszövetség külön tanácsa szombat délután a romániai magyar kisebbségek kérdését tárgyalta, Titulescu, mint Románia képviselője, igazolni igyekezett a román kormánynak azt az eljárását, hogy kétezernél

több erdélyi magyar telpes birtokát kisajátította. A vitás kérdés elintézésére Románia képviselője kormánya nevében azt az ajánlatot tette, hogy a kisajátított birtokú telepeseknek utólag 700 000 aranyfrank összeget fizet ki.

A tanács ezt az ajánlatot Mello Franco (Brazília) előadó javaslatára elfogadta. Az előadó azon a nézeten volt, hogy

a román kormány javaslata a romániai magyar telepesek érdekeire nézve kedvezőbb, mint a jogászi döntés,

amellyel a román agrárreform X. cikkelyét semmisnek kellene kijelenteni. Az előadó, valamint a Tanács több más tagja is, kétségét fejezte ki aziránt, vajjon ez a X. cikkely nem áll-e ellentétben a kisebbségek védelméről szóló szerződéssel.

Titulescu román delegátus egyébként beszédében reflektált a

telepesek vádjaira és kifejtette, hogy a román agrártörvény nem áll ellentétben a szerződésekkel. A kisajátítás nem irányul a telepesek ellen, akik a románokkal egyenlő elbánásban részesültek. A román kormány tehát ragaszkodik a földreformtörvény X. szakaszának érintetlen fentartásához. Mégis, hogy nagylelkűségének tanúbizonyságát adja, hajlandó a szóban lévő telepeseket 700.000 aranyfrankkal kártalanítani.

Mello Franco nagykövet, brazil delegátus, a tanács előadója, tette meg ezután jelentését, mely-

nek végkövetkeztetése a következők: Az érdekeltek száma 2285, a szóbanforgó terület nagysága 42.101 hold. Ebből kisajátítottak 24.000 holdat. A tulajdonosokat meghagyták házaik, lakásaik, ültetvényeik és berendezéseik birtokában. A román delegátus — mondja az előadó — azon a felfogáson van, hogy a telepesek nagy részét meg lehetne fosztani ingatlanoktól a saját szerződésük pontozatainak egyszerű alkalmazásával.

A román álláspont szerint megvan a lehetőség arra, hogy jog-

gyakorlás útján 30.000 holdat vásároljanak össze, míg az agrárreform X. szakasza alapján csak 20.000 holdat sajátítottak ki.

— Magam is — folytatta az előadó — kételyeket tápláltam az agrártörvény X. cikkelyének érvényességét illetően, természetesen elismerve a román kormány jóhiszeműségét. Az ajánlat azonban, amelyet a román kormány most tesz, a közvetlenül érdekelt lakosság érdekei és megnyugtatása szempontjából kedvezőbbnek látszik, mint egy joghatározat, mert a román kormány javaslata megadja a népszövetségi tanácsnak a lehetőséget ennek az ügynek rendezésére, abban a meggyőződésben, hogy kielégítő megoldást tett lehetővé.

A jelentést a tanács egyhanguan elfogadta.

Chamberlain kijelentette, hogy Titulescu érvei az előadói jelentés megszerkesztésénél és elfogadásánál ismeretesebbek voltak.

Painlevé elnök örömet fejezte ki a méltányos megoldás felett, amely kényes konfliktus elintézését tette lehetővé.

A diákság feladata: az Európai Egyesült Államok megteremtése

Painlevé francia minisztereinek beszéde Genfben

Genfből jelentik: A svájci diákságnak a Népszövetség eszméjét szolgáló egyesületében Paul Painlevé francia minisztereinek tegnap nagy beszédet tartott. Miután üdvözölte a diákságot, amelynek soraiból az emberiség sorsának hoinapi irányítói fognak kikerülni.

Painlevé kijelentette, hogy az ifjuságnak első feladata az, hogy megteremtve az Európai Egyesült Államokat, megakadályozza, hogy az emberiség még egyszer végigszenvedjen egy olyan tragédiát, amelyen nemrégiben volt.

A Népszövetségre nemcsak az a kötelesség vár, hogy kor-

venciókat beiktasson és hogy konfliktusok esetén intervencionáljon, hanem sokkal inkább az, hogy új mentalitást és új morált teremtsen a népek együttélésében. Persze ezt nem lehet máról holnapra csinálni, de jusson eszünkbe, hogy mennyi gunyban volt részük az első aviatikusoknak.

Francia-német barátkozás

A német birodalmi gyűlés elnökének látogatása a francia köztársasági elnöknel

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból jelentik: Loebé a német birodalmi gyűlés elnöke, aki tudvalevően most Párisban tartózkodik a világbéke-egyesületek kongresszusa alkalmából, tegnap látogatást tett Doumergue francia köztársasági elnöknel. Ez az első eset a világháború óta, hogy francia államot német államférfi fogad kihallgatáson. Loebé hosszasan beszélgetett az elnökkel és kifejtette előtte, mennyire szükséges a francia-német közeledés, főleg pedig a szoros együttműködés gazdasági téren, hogy mindkét állam ellenállhasson

az amerikai ipar konkurenciájának.

Ezzel kapcsolatban jelentik Párisból, hogy von Trendelenburg a francia-német gazdasági tárgyalásokra kiküldött delegáció feje, bejelentette, hogy szeptember 15-én érkezik Párisba, a két ország közötti kereskedelmi szerződés megkötésére.

A német-francia barátkozáshoz tartozik még az is, hogy De Monzie francia közoktatásügyi miniszter, aki a párisi világbéke-kongresszuson a francia kormányt képviselte, kijelentette, hogy a német de-

legátusoknak a kongresszuson való megjelenésében kedvező béke előkészítést látja.

Florescu

római követé nevezik ki

Bukaresti tudósítónk táviratozza: A Cuvantul értesülése szerint J. Th. Florescu, volt igazságügyminiszter régi vágya: diplomáciai megbízatást nyerni, — nemsokára teljesülni fog. Állítólag Em. Lahovary, Románia római követe október elsején nyugdíjba megy és helyére a volt igaz-

Atlantic mozgó Apolló mozgó

6 és 9 1/4 órákor

5, 7 és 9 órákor

Ma, hétfőn utoljára

SLAGER

ZIGOTO

SLAGER

Feleségem férje című 6 felvonásos burleskben.

Holnap, kedden először

NANON

Társadalmi dráma 8 felvonásban.

YTV. Lajos kora. — Egy porleány tüneményes karrierje.

A főszerepben Eszterházy Agnes grófnő és Harry Liedke.

ságügyminiszter kerül. A C u-
vantul hozzátesszi, hogy
Florescu, a „fáradhatatlan
utazó és szónok, szomszédos
és távoli országokban“ tulaj-
donképpen a párisi követi állás-
ra vágyik és reméli, hogy eljő
majd az idő, amikor Dia-
m a n d i jelenlegi párisi követ
is bejelenti igényét a nyug-
díjra.

H I R E K**Nagyvárad
árfolyamok**

Magyar korona	348—	áru	345	pénz
Osztrák shilling	2860	„	2850	„
Francia frank	960	„	950	„
Angol font	990	„	986	„
Svájci frank	3935	„	3925	„
Lira	825	„	810	„
Dollár	202—	„	201—	„
Cseh korona	601	„	600	„

A mai zürichi nyitás

BUKAREST 255—

BERLIN	12325	PARIS	2425—
NEW-YORK	51825	PRAGA	1535—
LONDON	251250	B.PEST	7260
BÉCS	7305		

ESZTERHAZY AGNES

grófnő és
HARRY LIEDTKE játszó
az Atlantic és Apolló-moz-
gók legújabb slágerfilmjének
a **NINON**-nak főszerepeit.

* Macalik József zeneaná-
nál az általános zeneoktatás
zongorára és az összes vonós-
hangszerekre hétfő, szeptem-
ber 7-én kezdődik. (Str. Vla-
huta, v. Szt. János-u. 13.)

* Kétnyelvű napilap indul
Nagyszalontán. Nagyszalontán,
ahol a hirszolgálatot a Nagy-
szalontai Lapok évek óta egye-
dül látja el, új lapalakulás ké-
szül. Az új lap, amely függet-
len politikát akar folytatni, ma-
gyar és román nyelven fog
megjelenni.

x Flegmann Armin cég szö-
vet és szörme felöltő ujdonsá-
gai megérkeztek. Olcsó árak.

* Az Apolló mozgó az elő-
adásokat f. hó 9-től kezdődőleg
5, 7 és 9 órákor tartja meg. —
Kedvező időjárás esetében az
Atlantic mozgóban ez előadá-
sok továbbra is naponta 6 és 9
egynegyed órákor tartatnak.

* A Zenebarátok Egyesüle-
tének tagjai felkéretnek, hogy
a holnapi (szeptember 8 fél 11
órákor a városháza kistermé-
bent artandó gyűlésre megje-
lenni szíveskedjenek. Márkus
inspektor.

Egy porleány tüneményes
karrierje látható az Atlan-
tic és Apolló-mozgók leg-
újabb slágerfilmjében

a NINON-ban.

* A Pál-vendéglő a régi he-
lyén marad. Szombati lapunk-
ban hírt adtunk arról, hogy a
Pál-vendéglő régi helyiségé-
ből elköltözik. A hír ebben a
formájában téves, mert a Pál-
vendéglő, amely kezdettől fog-
va Pál Rózsi tulajdona, to-
vábbra is a Pál-utca 13. szám
alatt marad és igyekszik a régi
nívót továbbra is megőrizni.

* Értesítés. It. üzletfeleim
szíves tudomására hozom,
hogy vegyi üzemetet i. évi
október hó folyamán Str. Av-
ram Jancu 9. szám alól Str.
Petru Rares (Péter)-u. 1-A.
szám alá, e célra épített gyár-
helyiségbe helyeztem át. Az
iroda ideiglenesen marad Str.
Avram Jancu (Kossuth-u.) 9.
szám alatt az udvarban. Stern
Miklós.

* „Láposy Zeneiskola“ Si-
meon Stefan (v. Bethlen)-utca
20. Hegedű, zongora és zeneel-
méleti tanszakkal. Felvesz fiú
és leánynövendékeket, kezdő-
ket, haladókat, akadémiai elő-
készítés. Felnőtteknek külön
tanfolyam. Az előadások kez-
dete szeptember 7.

Olcsó és elegáns

GYERMEKCIPOK „CARMEN“
gyermekcipőszalonban, Str.
I. Vulcan, (Nagy Sándor-u.) 4

* Táncciskolai jelentés. An-
talffy Margit kiváló tánctaná-
rő külföldi utjáról megérkezett
és tanítást e hó 6-án megkez-
di. Lehozta a legújabb táncslá-
gereket: Fox-trott, Tangó, Flo-
rida, Rako, Charlton és Cam-
elwalk. Különórak egész nap ve-
hetők. Gyermekek, diákok és
felnőttek részére külön tanfo-
lyam kezdődik. Beiratkozni a
táncciskolába lehet Sas-passage.

YTV. Lajos francia király
pompázó, tündöklő korát
láthatjuk az Atlantic és
Apolló mozgók legújabb slá-
gerfilmjében

a Nanon-ban.

x Szabásziati és kalapkészítő
tanfolyam a nyári szünet után
szeptember 10-én megnyílik. Nő-
vendékek mintakészítményei a
Rimanóczy-utca 13. alatti kirakat-
ban láthatók. Beiratkozót na-
ponta d. e. 10—12-ig és d. u. 3—5-
ig fogad Orbán Sándorné, a szak-
iskola vezetője, Rimanóczy-utca
13. szám.

Selejtes harisnyák

óriási mennyiségben ismét érkeztek

Abrahámhoz Rimanóczy-u. 4.

* A TINCA (Tenkei) auto-
busz érkezési és indulási álló-
mása Alexandrii (Teleky)-utca
és Vitéz-utca sarkán lett meg-
állapítva. Előjegyzések eszkö-
zölhetők Kenyeres és Englan-
der divatárucégnél, Piata Uni-
rii (Szt. László-tér) 1.

**Női és férfi angol
„Fownes“ keztyűk ér-
keztek az Old-England-ba.**

* Minden őszi és téli ruházati
szükségletét készpénzárak
mellett 20 heti vagy 5 havi
részletfizetésre vásárolhatja
meg a HELLAS R.-T. áruházá-
ban. Str. Avram Jancu (v.
Kossuth-u.) 14. Telefon 960. 4

Nógrádi József

angol és francia uriszabó
Bul. Reg. Ferdinand (Rá-
kóczi-ut) 10. Kizárólag
csak angol anyagból
dolgozik.

**Házhelyek
eladók**

Strada Fűzes-utca és Fácán-
soron. Rendkívül olcsó árak
és kedvező fizetési feltételek

1970

Ertekezhetni Topsálnál Str.
Lázár Gy. (v. Uri-utca) 20.

Dorian filmszínház

5, 7 és 9 órákor

Ma, hétfőn premier
Honore de Balzac
regénye

**Az
örök tűz**

A főszerepben
Norma Talmagde
és **Adolf Menjou**

8 nagy felvonás

Ezen kívül az aradi
miniatúrák.**Jön Harry Piel**

legnagyobb filme

Emberek és állatok

— Honore de Balzac híres
regénye, az „Örök tűz“ látható
ma, hétfőn először a Dorian
filmszínházban. Norma Tal-
magde ez a talentumos és na-
gyon népszerű filmszínész-
játssza a 8 felvonásos film fő-
szerepét. Kivüle még Adolf
Menjou, a Pola Negri filmek-
ből jól ismert kiváló amerikai
színész játszik ad arabban. —
Előzőleg látható az aradi min-
iatúrák. Az előadások 5, 7, és
9 órákor kezdődnek. — Jön:
Harry Piel legnagyobb szabá-
su filme: „Emberek és állatok“.

— Zigotto az ő 6 felvonásos
burleszkjében ma látható utol-
jára az Atlantic és Apolló
mozgóban. Zigotto azon sze-
rencsés emberek közé tartozik,
kik embertársaik megnevette-
tésére, mulattatására születtek.
Ebben a 6 felvonásos burleszk-
ben a néző nem jön ki a neve-
tésből, a mulatságot éma sop-
pant sok helyzetkomikumot en-
ged meg, s ezt Zigotto páratlan
humorával pompásan kiaknáz.
Holnap, kedden Nanon megy
főszerepben gróf Eszter-
házy Agnes és Harry
Liedtke. A darab XIV. La-
jos korában játszódik le, Nanon
de L'Enclos korában, s egy kis
porleány tüneményes pályafutá-
sát mutatja be. A darab maga
nagyon érdekes témájú, a sze-
replők elsőrangúak, a rendezés
tökéletes, egy, hogy minden
feltétel meg van ahhoz, hogy a
darab mindenkinek a legtelje-
sebb mértékben tessenék. Hol-
nap, kedden az előadások az
Apolló mozgóban 3, 5, 7 és 9
órákor, az Atlanticban 6 és 9
egynegyed órákor kezdődnek.

LIPCSÉBŐL
MEGÉRKEZTEK A
LEGUJABB 1959

Szörmeárúk

Sil bunda 11.500 Lei

Óriás választékban,
LEICHNER
Strada Ciorgariu (Uri-u.) 4.

A régi Várad romantikus esztendei

EMBEREK ÉS TORTÉNETEK

Írta: MARTON MANO

(27)

Emlegették is. Hiszen volt idő, hogy Váradot Zsigmond jelentette Váradot. Jelentett bizony az aranyból-acéliból vert ember sokkal többet is. Nem egy közéletbeli állásfoglalása robusztus lélegzetvétellel emelkedett országos jelentőségűvé; tollára, szavára ébren figyeltek a döntő körök. Volt olyan mozgalom, amely magasra kapta, diadalmasan lengette és messze vitte dr. Várad Zsigmond nagyváradi ügyvéd nevét. Hogy egyelőre ne említsek mást: a párbaj ellen való akciójához, amelyet a László király szabadkőműves páholy szerény pénteki munkáján lobbantott ki, lelkesedéssel csatlakozott Németország, Ausztria és Franciaország demokráciája. Az általános titkos választójog, mai színeivel és formájával szintén Várad Zsigmond elgondolása.

Tisza István több ízben ajánlott fel neki mandátumot. Szükség lett volna lángoló szónoki erejére, államférfiúi képességeire, rendíthetetlen becsületességére a szabadelvű pártban, amelyhez — csodálatos módon — ez a független szellem tartozott. Csodálatos módon tartozott a párthoz, hiszen lüszk demokratikus meggyőződését a szabadelvű programhoz közel sem hozhatta. Tisza többször személyesen hívta az országos politikába, de Várad vonakodott.

— Nem lehet, nem tehetem — mondogatta barátainak. Egyszerre csak egy lovon ülhetek. Vagy ügyvéd vagyok, vagy politikus. Ha mandátumot vállalok, el kell hanyagolnom az irodát. Vagy a választóimat hagyjam cserben? A választókat csapjam be, vagy a klientséket?

Bizonyos, hogy sokáig hidegen és eltökélten távortartotta magát a politikától és inkább a mi kis vicinális parlamentünkben szolgálta sulyával és kvalitásaival városát. Hogy aztán sajnos, mégis engedett a csábításnak... ez éppen a dermesztő tragikum. Megrendítő régény, melynek megírása szelleméhez méltó tollra vár. Ennek a tollnak a lélekelemzés eszközeivel sikerül majd felkutatni a végzetes válság pszichológiai rugóit: mi volt oka, hogy Várad Zsigmond gyönyörű élete oly váratlanul véresen összeomlott? ...

A mai lihegő rohanásban meg sem értjük a sötét osztrák abszolutizmus után való idők em-

bereinek, a kiegyezést követő idők generációjának lelkialkatát. Ma már kissé nehéz elképzelni, hogy a nevelés legfőbb szerepe a középiskolákban a negyvennyolcas hősök kultusza volt. Még a levegőben rezgett a szolnoki csata elhaló puskazöreje s nem foszlott szét a csillagok közt a komáromi ágyuk pernyéje. Az egyetemeken sokáig a forradalom dialektikájának ritmusa lihegett és Petőfi lelkének menyekbe csapó tüze lángolt. Surgyán diákok és kemény öregek

átillában báloztak a béna honvédek javára és a szép asszonyok honi pettyes ruhában jártak az özvegyek táncát. Az apák még sebhelyeiket mutogatták fiaiknak és öklüket rázták a bécsi csontkamara felé.

És jöttek furcsa emberek. Aki rájuk nézett, összecsapta a kezét és nevetett és sirt égrevérző könnyeket. Sirtak és nevettek a különös jövevények is. Mind messziről érkezett. Ki a kufsteini kazamatából, ki meg Josefstadti börtönéből. Kopotlak voltak, rongyosak, szakálluk térdüket verte. Lassan szállingóztak haza rabmagyarok, szegény megnyirt körmű oroszlanok.

Természetes, hogy az a nem-

zedék, amely a szabadságharc heroikus lendületének szelét érezte, lángoló idealizmust hozott az életbe. Hozott valami csontjaveleijéig keserű magyar elszántságot, amit könnyek és sebek víziója szinte fiziológiai érvénynyel sütött a fiatalság idegrendszerébe. Mi volt ez az elszántság? Ez az elszántság mindennel szembeálló akarat volt, hatalmas akarat és vágy, hogy amiért annyi vér ömlött hiába, a szabadságot, a testvériséget, az egyenlőséget, a civilizáció szentháromságát a civilizáció fegyvereivel a béke áldott szerszámaival csikarják ki a hősök és vértanúk ivadéka.

(Folytatom.)

A tűz haljéktalanná tett egy hatágu váradi családot

A tegnapi vasárnap este csendes, fázós hangulatába durván belebúgott a tüztöltősziréna és amint a vörös rémszóttan heroldjai lobogó fáklyákkal a tüztöltőkocsin végigrohantak a főutcán, a kávéházak sok vendége és egész csapat békés járó-kelő fiákerért kiáltott és pillanatok múlva már vágatott arra, amerre a tüztöltők fáklyái ellobogtak a párás őszi éjben. Mindenki várt valamit, rendkívülit, nagyot, ami méltó láncszemként illeszkedik be a világszerte felbukkanó elemi csapások, katasztrófák apokaliptikus szériájába...

A tüztöltőség fél 11 órakor a színházról kapott értesítést, hogy a Joan Ciordas (v. Berkovits Ferenc)-utca 58. szám alatt tűz ütött ki: egy 16 éves kisfiú, Fehérváry Károly telefonált. — Az ő lakásukban ütött ki a tűzveszedelem és ő annyira elvesztette lélekjelenségét, hogy közelebb, mint a színházban, nem is tudott telefonot találni, hogy a tüztöltőket kihívja.

Seracu Aurél főparancsnok vezetésével vonultak ki a tüztöltők a Jean Ciordas (Berkovits Ferenc)-utca 58. számhoz, amelynek udvarán egy parányi lakóház teteje égett sűrű füsttel, recsegve-ropogva, de a lángok nem voltak valami ijesztők. Husz perc sem telt bele és végzett vele az inaszkadtból dolgozó derék tüztöltő gárda.

Az udvaron, ahol a tüztöltők leszereltek, tömérdek nép és mindenki részvétellel hallgatja egy öreg asszonynak, Faur Ferencnének értelmes elbeszélését:

— A lányom lakott a kis ház-

ban: Fehérváry Károlyné, színházi jegyszédőnő, öt gyermekével. Az ura kőműves, hónapok óta lent van Bukarestben, ott dolgozik. Ma este mentült a lányom a szobában a gyerekekkel, már le akartak feküdni, egyszer csak a Karcsi fiú, — az, kérem, aki a tüztöltőket idehozta, hallja, hogy ropog a padláson valami. „Tán egerek járnak odafenn?” — kérdezi a gyerek az anyjától, de mindig csak jobban recseg, majd meg bűdös füstöt is éreznek. „Valami ég itten”, mondja a gyerek, felnéz a padlásra, hát látja, hogy tűz van. Szalad, hogy a tüztöltőket hívja, a szegény édesanyja rögtön elájult, én meg fellármáztam a szomszédokat, aztán kantával, vederrel, fazékkal, már ki ahogy tudta, hordtuk a vizet... A négy kis unokát bevittem magamhoz, mert én is itt lakom a szomszédban, most is alszanak szegények, nem tudják, hogy leégett a fedél felölük... Meg is nézem már, nem keltek-e fel a lármára...

Most egy idegen férfi veszi át a szót:

— Mindenki segített az ol-tásban kérem, csak a háziúr nézte összetett kézzel, hogy ég le a fedél lakója felől. Hogy nem esett meg a szive ezen a szegény asszonyon...

Közben a tüztöltők teljesen leszedték a ház füstölő tetejét és a látványra egyre nagyobb közönség gyülekezik. Az asszonyok sugnak-bugnak, félig felöltözött, álmosképtű gyerekek ugrálnak az udvar piszkos tócsái közt. Catana Aurél rendőrprefektus markáns alakja is feltűnik a fáklyák fényében, amint az ügyeletes detektív jelentését hallgatja. Nemsokára felszerelnek a tüztöltők, Seracu főparancsnok odaül az autó kormányára mellé, indít és szakadatlan szirénabugás közt eltűnik a gép, otthagya a hegyalja utcájának népét, amely makacsul küzdve az álommal, még a késő éjszakában is a titokzatos vörös kakas felé irányozza fantáziáját...

Séta Széchenyi püspök relikviái között

Szent László el nem készült szobra előtt — Mozart ismeretlen szilüettjei

A római katolikus püspöki rezidencia földszintjén és első emeletén két lezárt lakosztály: néhai gróf Széchenyi Miklós megyéspüspök egykori otthona. A felső a tulajdonképeni püspöki szállás, míg az alsó, a kisebb és egyszerűbb csupán az utóbbi években szolgált a püspöknek hajlékul, amikor Széchenyi Miklós szivbaja miatt már nem tudott emeletet járni. A hatalmas szobákban ma nem lakik senki. A butrók vagy részét is kihordták belőlük, csak az van még bennük, ami a tulajd.

Széchenyi püspök személyes hagyatéka pedig, két nagy teremben felhalmozva, az árverest várja.

Szeptember 15-én délelőtt 9 órától egyig ugyanis dobra kerülnek az elhunyt püspök relikviái. Régi, jogszokás alapján történik ez: a hagyatéka értékesítéséből akarják fedezni azokat a szükségleteket, amelyek a püspök kegyuri kötelezettségeiből kifolyólag fölmerültek. A rezidencia karbantartása, a templomok fölszerelése, nemkülönben az egyházi épületek és iskolák fenntartása ugyanis

Hermann kárpitos műhely megnyitott a Sas-passageban

Hallatlan olcsóért vegye meg női kalapját KLEIN SIMON

cégnél Veiszlovits-ház Park-szálloda alatt

mind a püspökök: kegyuri kötelessége. Csupa olyan szükséglet, amelyre a fedezet (hiszen a nagybirtokokat és erdőségeket kisajátították) javarészből megszünt s amelynek egy részét most a püspöki magánvagyon értékesítése révén igyekeznek biztosítani.

Mivelhogy szegény az eklézsia, nagyon... Az árverésre kerülő tárgyak hiába képviselnek nagy értéket. Alapjában véve fiktív érték ez: művészi alkotás, amelynek csak a műérték tudnak megbecsülni és — megfizetni, vagy egyházi vonatkozású érték, vagy éppen csak a halott püspök személyes tulajdonaként értékelhető drága holmi. Az elmúlt idők és emberek ránkmaradt dokumentumainak — igaz tisztelettel kell szemlélnünk a relikviákat, amelyek néhai Széchenyi Miklós püspök rezidenciájából most hívó és hitetlen polgárok apartmanjaiba készülnek költözni.

A nagyteremben és a szomszédos kisebb szobákban szanaszét hevernek a leltározott, megszámozott és értékelt holmik. Pompás intarziás butorok: asztalok, szekrények, vitrinek és faragott székek előtt járunk. Az asztalok és polcok telve porcellánokkal. Mind régi műretek, egytől-egyig a legjobb márkák. Itt Altwien, Meissen, meg fayance, drága, mázolt cserépek, színes poharak, csészék, tányérok és evőeszközök. Amott néhány nagy bronz-kandelláber, majd egy pompás bronz-oroszlán, Vastagh György munkája, egy gyönyörű fémműves céhláda a földön, a Laokon-csoport bronzból, különböző kegyeszek, vázák, hamutartók, bonbonnierek és rengeteg apró disztárgy.

Aztán egy kis üvegszékényben, XIII. Leó pápa gipszszobra. Nem messze tőle pedig Szent László király lovasszobrának kitűnő bronzmodellje: Tóth István szobrász műve. Ezt az el nem készült szobrot a püspök a rezidencia udvarában akarta fölállíttatni, arra a helyre, ahová azóta a kispiaclról eltávolított Szent László-szobor költözött. Most ez is újra kerül. A terem sarkában egymásra hányian festmények hevernek. Legfelül Tibor Ernő Vörös szalonna...

Az egyik asztalon tizenkét kis régi olajkép: a tizenkét apostol, valamely ismeretlen középkori barát festhette századokat is túlélő művészi áhitattal. Megállunk. Egy nagyobb képkeretben nyolc régi sziluett. Mi lehet? Megnézzük közeli és ámulva látjuk, hogy Mozart magakészítette sziluettjei. Az egyik alatt (fiatal nő képe) olvassuk: Fürstin Battyány a másik alatt meg Fürstin Eszterházy. Odébb „Mein Vater, Leopold Mozart”, majd Magdalene von Bethoven. Az egyik felírás elárulja, hogy a sziluettek Mozartnak gróf Erdődy magyarországi birtokán történt látogatása alatt készültek. Érdekes felfedezés: a nagy zeneszerző ilyesmivel is foglalkozott!

Laikus szemmel, futólagos impressziók nyomán ezeket jegyeztük fel magunknak a Széchenyi-relikviák közül. Megnéztük a püspök ékszereit, aranyóráját, gyűrűit, keresztjeit és skarabeusait is, amelyek szintén árverés alá kerülnek. Bucszóul a nagyterem freskói integettek felénk, amelyekből Várad egykori, híres püspökei egykedvűen néztek nemrég elhalt utódjuk hagyatékának fragmentumait. Janus Pannonius, Rogerius, a „Siralmas ének” szerzője, Pázmány Péter és a többiek...

CSIPKE-brendlizedést olcsón vállal
FISCHER-szalonn Str. Haşdeu (Hármas-u.) 10

Festékek Lakkok Háztartási cikkek Vegytermékek

legjobb és legolcsóbb beszerzési forrása

Schönzweig és Beer

nagyruház Str. Avram Iancu (Kossuth-utca) 13.

VAN VYK és FLÜGEN-lakkok gyári lerakata. Művészi olajfestékek és kefék. Allandó nagy raktár anilin-festékekben. Ruhafesték-különlegességek. Görög és amerikai szivacsok közvetlen behozatala. 1798

Harisnyák PÁRKAS-Áruház

Nic. Iorga.

Tábla-ablaküvegek

asztaloknak és építészeknek nagyon olcsón szállítunk.

GYÁRI LERAKAT!
Kartelen kívüli árak!

FRATU KOMLÓS TESTV.

Oradea-Mare—Nagyvárad
Str. N. Iorga (Zöldfa-u.) 13 sz.
Telefon 372.

BABÁKkelengyét iztősen készít a
FISCHER-szalonn Str. Haşdeu (Hármas-u.) 10

Ridikulók PÁRKAS-Áruház

Nic. Iorga 5.

Járjunk lábujjhegyen

A párisi Matin hónapok óta különös felhívással fordul olvasóhoz a lap élén minden héten kétszer-háromszor is. Járjunk lábujjhegyen minden nap legalább tíz percig, mondja a francia lap s ezzel Gautier dr. párisi orvos elméletének csinál propagandát, aki a párisi egyetem több orvosi kapacitásával már régóta hirdeti, hogy a lábujjhegyen való járás, ha mindennap következetesen megcsináljuk, sokakl többet használ az egészségnek, mint a sok hosszadalmas és időt rabló tornagyakorlat, jobban felfrissíti az idegeket és gyorsabbá teszi a vérkeringését. Tíz percig lábujjhegyen járni: nem megerőltető s nem kerül semmibe. Nekünk tréfnak látszik talán az egész dolog, de Párisban annyira komolyan veszik, hogy nemrég a tudományos akadémiában is vitaestét rendeztek a kérdéstről s kiderült, hogy Arsonval és Hamard professzorok is lelkes hívei a lábujjhegyen való járásnak. A két tudós még azt is hozzátette, hogy a táncművészek „spicc”-táncának, amelyhez preparált cipőt használnak, semmi köze ehhez az egészségügyi gyakorlathoz. Mi legfeljebb annyit köszönhetünk a párisi professzoroknak, hogy eldől végre a sokat vitatott kérdés: lábujjhegyen kell-e táncolni vagy egész talpon. Talpon nem olyan fárasztó, de lábujjhegyen — egészséges!

* Nagy családi jazz-band. Ha a férj zongorázni tudná a különbséget a tavalyi és az idei megélhetési viszonyok között, miközben szegény feleségének sipal a tüdeje, s mert a hitelezők citeráznak attól való féltelmükben, hogy pénzüket nem kapják meg, minden ingóság újra kerül...

A szerkesztő üzenetei

Fiatal asszony. Kétségbe van esve, mert — mint írja — le szeretné ugyan vágatni a haját, de attól tart, hogy a divatkollektív örületének ilyenformán „bedölvé” elveszíti egyéniségét is. Nagyon elismeréseméltó, hogy skrupulusai vannak minden lépése előtt, — még pedig komoly és magasabb szempontból eredő skrupulusai, mert hiszen az egyéniség valóban a legfőbb kincs, talán még az egészségénél is nagyobb — és különösen vigyázni kell, hogy áldozatul ne essék az egyéniség akkor, amikor — ha nem is muló divatról, de mindenestül olyan külsőségről van szó, amely nem szabad, hogy sokat számítson az életerendezés szempontjából. Nos, adott esetben azt tanácsoljuk önnek, hogy hallgasson esztétikai érzékére (amelyből — levele után ítélve — jó adag lehet önben) és ha annak tanácsát kikérte, akkor döntsön, hogy levágassa-e vagy sem a haját. Ha aztán számításba véve az összes mellékkörülményeket: alakját, egyéniségét, stb. arra a meggyőződésre jut, hogy a rövid haj nem lesz diszharmoniaiban egyéniségével, akkor csak nyugodtan, skrupulus nélkül menjen el a borbélyhoz.

Aktualitás. Paul Loebe, a német birodalmi gyűlés elnöke, aki a világbéke-egyesületek párisi kongresszusán felszólalt, a szociáldemokrata-párthoz tartozik.

Művelt. Figyelmebe ajánljuk Radó Antalnak: „Idegen szavak szótára” című munkáját, amelyet a Lampel R. (Wodianer F. és fia) adott ki. Nagyon alaposan megállítja benne minden idegen szó magyarázatát.

Kereskedő. A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok mintavására szeptember 12-én nyílik meg és négy napig tart. Érdeklődjék különben a Csarnok titkári hivatalában vagy a Rudolf Mosse-cégnél (Bulevardul Regele Ferdinand v. Rákóczi-ut) 14.)

Diák. A nagyváradai egyetem megnyitásától még szó sincs. Azok a hírek, amelyek arról beszéltek, hogy Angheliescu miniszter még ebben az évben megnyitja az egyetemet, ellenőrizhetetlen forrásból eredtek.

Rajongó. A kértett művészről jelenleg Székelyudvarhelyen tartózkodik. Közelebbi címét nem ismerjük.

Négy betű. Kérésére kereszt-szerejtényrovatunk vezetője fogja önnek megadni a választ.

F. Ernő. Az a bajszviselet már a múlté. Igaz, hogy a mult nem egyizben szebb volt, mint a jelen. Egyébként igaza van hölgyismerőseinek!

PERZSASZÖNYEGEK

részletfizetésre is kaphatók

Sternbergnél Bulev. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 14 1803

Úri és női kelengyékét legszebben készít
FISCHER-szalonn Str. Haşdeu (Hármas-u.) 10

A Gutenberg Dalkör
malinája a Kath. Körben
szeptember hó 13-ikán
d. e. fél 11 órai kezdettel

Figyelem!

Az őszi idény közeledik!!

Ha érdekeit komolyan szívén viseli, ruházati anyagokban szükségletét a város legrégebbi és igazán szolid áruházában

Leitner Márton

Rt.-nál

Str. Nicolae Iorga

5

Telefon-interurban 413

szerzi be.

Cégünk 40 éves múltja garancia, hogy árunk minősége, tartóssága és olcsósága versenyen felüli.

Leszállított árainkról ime némi tájékoztató:

90 cm. Madepolam ..	36
9/8 Webe	48
9/8 Kelengye vászon .	58
80 cm Ágynemű kanavász, megbízható mosó	46
Shottis pamut szövet .	38
125 cm. széles női gyapju cheviotte costumre és ruhára minden színben	160
110 cm. kockás ruhaszövet, kitűnő minőség	98
140 cm angol kelme női kabátira és costumre	236

Raktárunkat újlag felszereltük spárga és gyapju futókkal

valamint a külföld legkitűnőbb minőségű boucle, tapestry velour és argaman fajtájú abgépást szőnyegekkel!

Nagy választék férfi és női

kelengye-vásznakban,

ágygarnitúrákban, függönyökben és hencsertakarókban!

Férfiöltöny

és raglániszövetek, valamint costum és felöltőkelmékben pazar választék!

Ékezőgarnitúrák és cernavásznak raktáron

Október 15-én lesz

Színház felavatásának negyedszázados évfordulója

Még kell készülni az ünnep előkészületeit

Huszonöt esztendővel ezelőtt jött létre az ősz első leheléte az színház felavatásának évfordulója. Hosszu, hosszu évek után, derék, áldott férfiak önzetlen odaadása, lelkes munkája teremtett meg a városban, melynek népe, mint száz esztendeje egyformán rajong a színjátszásért.

Tudjuk, hogy amikor a mai színház terve megérett, még mindig a város közgyűlési ütközetein karta egy erős párt megvalósítani azt a gondolatot, hogy a színházat Újvároson, a piacon építsék. Kulcsos József, Váradi egykori polgármester sorsu nagy polgármestere azonban a törvényhatóság hatalmas csoportjával, szívósan állt a egyszerű terv mellett: kisajátítani és lebontani a Bazárszoros duadól régi házait, s helyükbe a gyógyó új térbe állítani a Muzsák házat.

A nagyváradi ember úgy győzött a hatalmas építkezésben, mintha a tulajdon hajlékát akná a kőművesek. És a munka hevesen haladt. A vén bagolyvácskák eltűntek, a Bazárszoros kiszélesült, s a szemünk előtt egyszer csak kinyílt a mai színházter, melyet akkor az öreg házak tartottak el.

És 1900 szeptemberében már a színház kupolája kevélyen tűnt föl, a szobrok is álltak a portikus fövében. Az utolsó simításokat végezték s a kárpitosok, pántosok, aranyozók dolgoztak a páholyokban. A színpadon már minden volt a színórpad is és a világítás berendezését próbálták, tanulmányozták a szakemberek.

Az irodában egymásra jelentettek Erdélyi Miklós titkár urát az igen tisztelt bérnök, Somogyi Károly igazgató pedig az új ársulattal bajlódott. Jöttek már az ország minden részéből rettenő podgyászakkal, skatulyákkal, töröndjeikkel a művésznők és a színész urak s megkezdtek a díszbeállítás próbáit.

A Színügyi bizottság éppugy, mint az építkezésre felügyelő bizottság permanenciában. Nagy munka volt, de örömet vállaltak. Komoly elmélyedéssel foglalkoztak a színügyi bizottságban a direktor legkisebb kívánságával: hogy észrevételével: csak minden esetben legyen. Nagyon meg voltak elégedve a művészek lévsorával, csupa ismert, kitűnő név. Somogyi igazgató kérésére szívesen egyeztek bele, hogy ne október elején, mint eredetileg tervezték, hanem 15-én nyissák a színházat. Mindent szívesen.

És október derekán elkövetkezett a Váradi kulturtörténetében előkélteti esemény: az alapító elhelyezése után országos ünnep felváltotta a színházat.

Ennek a nevezetes napnak az emléke nem mulhat el nyomtalanul. Ugy érezzük az ideje itt van már, hogy az évforduló ünnepét méltó módon előkészítsék azok,

akikre ez a szép magaslatos feladat vár.

Váradi kulturtényezőinek már akcióba kell lépniök, hogy megállapítsák a pompázatos ünnep rész-

leteit. Azt hisszük egyelőre elég, ha az Estilap ezen az uton felhívja az illetékes körök és iktorok figyelmét a nagyjelentőségű daturra. Nem tudnánk elképzelni, hogy Gróf László szinigazgatónak ne volna terve vagy javaslata az ünnepre, amelyet mi messzefénylőnek, grandiózusnak képzelünk.

Az irodalmi és művészi tesületeken a sor, hogy a művelődésnek és Nagyvárad magyar színházi kulturájának ezt az emléknapiát felejtethetlenné tegyék.

Izgalmas fordulat a szombat hajnali gyilkosság nyomozásában

A megcsonkított hulla — Kéjgyilkosság? Az első gyanúsított

A szombat hajnali véres gyilkosság nyomozása tegnap olyan váratlan fordulathoz jutott, amilyenhez fogható az utóbbi esztendő legborzalmasabb bűncselekményei között sem fordult elő. Emlékeztet, hogy szombaton, a kora reggeli órákban fedezték fel a sötétági gyilkosságot, s a rendőri bizottság már a délelőtti órákban kiszállt a helyszínre, ahol még ott találta átvágott nyakkal Kiss Gyula huszesztendős fiatalembert. A helyszínen a hatósági orvos megállapította, hogy a halált a nyak átvágásából keletkező elvérzés okozta, felvették a szokásos jelentéseket és ezzel a nyomozásnak első fázisa le is zárult. A kiszállott rendőri bizottságot azonkívül, hogy megtekintette a holttestet, nem igen érdekelte semmi, dr. P o p a Demeter tisztiorvos is megelégedett azval, hogy a nyakon tátongó mély sebet megvizsgálta és érthetetlen módon nem érdeklődött azután, hogy a holttesten esetleg más sérülések is lehetnek. Pedig a nyomozás első pillanatában megejtett tüzetesebb vizsgálat esetleg a nyomozást egészen más irányba terelte volna, s talán e pillanatban már az eredményes nyomozásról számolhatnánk be. Nem célunk e helyen bűnbakot keresni, vagy oktalan kritikával a rendőrség bűnügyi osztályának megfeszített, nehéz munkáját gátolni, mégis kötelességünknek tartjuk megállapítani, hogy a későbbi nyomozás szempontjából a helyszíni szemle megejtésénél hibák történtek, amint az már a szombaton délután végrehajtott boncolás alkalmával ki is derült.

A boncolás

Az olasz temető hullaházában szombaton délután négy órakor ejtette meg a boncolást dr. Gerő

Sándor törvényszéki orvos, dr. Sovrea Valér vezetőügyész, Ghisoiu György inspektor, a bűnügyi osztály vezetője és Starrak Alfréd rendőrkapitány jelenlétében. — Mindjárt a boncolás megkezdése előtt, mikor a hulláról leszedték a ruhát, szörnyű látvány tárult a bizottság elé.

Kiss Gyula holtteste a leg-

borzalmasabb módon, vadálattal kegyetlenséggel meg volt csonkítva.

Az elvetemült gyilkos nem elégedett meg áldozata életével, azon túl is bosszút akart állni rajta és így követhette el rémes cselekedtet. A boncolás egyébként megalapította a halál okát, amelyet tényleg a nyak átmetszése idézett elő.

A rendőri vizsgálat

tulajdonképen csak szombaton a délutáni órákban indult meg teljes apparátussal. Az első pillanatban — mint arról hírt adtunk — rablőgyilkosságot sejtettek, s csak később merült fel az a gyanu, hogy a gyilkosság bosszu műve lehet. A boncolás után, amely a szenzációs fordulatot hozta,

abban az irányban is kiterjesztették a nyomozást, hogy a szerencsétlen véget ért fiatalember nem esett-e kéjgyilkosság áldozatává?

Ugyiszlóval minden támpont nélkül indult meg a rendőrség nyomozása. A boncolás végeztével Ghisoiu inspektor, aki személyesen irányítja a bűnügyi osztály munkáját, Starrak kapitánnyal együtt, mozgósították a bűnügyi osztály csaknem minden detektívjét. Borodi komisszár néhány detektívvel automobilon a helyszínerre ment, alaposan

átkutatták a terepet, az áldozat lakásán és több gyanúsítottnál házkutatást is tartottak.

A detektívek a gyilkosság elkövetésének helyét nagy területen bejárták, de sehol egyetlen nyomra vezető momentumot — és ami még titokzatosabbá teszi az ügyet — a hulla megcsonkításából eredő egyetlen testrészt sem találtak.

Kihallgatják az apát

Bent a rendőrség központi ügyeletén ezalatt megkezdődtek a kihallgatások. Elsőnek Kiss Lajost a meggyilkolt fiatalember apját, hallgatják ki, aki nem tudott semmi nyomra vezető adatot a hatóság kezére juttatni. Annyit mondott csupán, hogy fiának egy régebbi bái összetűzésből

két haragosa volt, Felcán László és Fazekas László.

Elmondotta még, hogy fiaa munkából Zurkucz János és Nagy István munkástársai kíséretében szokott hazatérni.

A péntek esti lumpolás

A rendőrségnek ekkor már tudomására jutott, hogy Kiss Gyula pénteken este a munka befejezése után több társával előbb a Kispiában, majd a Makkhetes és a Karger vendéglőben mulatott. — Vallatára fogták hát a társaságban volt fiatalembereket, akik

Zurkucz János kivételével mind meg is jelentek a kihallgatáson.

A kihallgatott tanuk csaknem egybehangozóan mondták el a péntek éjszakai lumpolás történetét és pedig úgy, hogy a Karger vendéglőben levő társaságot elsőnek Varga Mihály szőlősgazda hagyta el, aki a vendéglő előtt álló koradéján tért haza, majd kevéssel 12 óra után

Kiss Gyula is utnak indult és gyalogosan ment végig az utcán, míg a hegyre kiért.

Nemsokára a társaság többi tagjai is felszedelőzködtek és az utcán Zsurkucz Antal elválva társaitól, egyedül indult utnak.

Az első gyanúsított

Még javában folytak a kihallgatások, mikor egy lovasrendőr járőr egy feldult képű, rosszul öltözött fiatalembert állított elő a rendőrségre, akit a Sötétágon,

a gyilkosság helyéhez közel fogtak el és aki elfogatása után kétizben kísérelt meg szökést a rendőrök karmal közl.

Habig és Tress kalap-ujdonságok megérkeztek. Róth M. Utóda. Telefon 184.

Kiderült, hogy az elfogott ember Zsurkucz János, aki szökését azal próbálta menteni, hogy katonaszökevény és félt a következőkétől. A detektívek

nyomban vallatóra fogták és vallomása alatt olyan zavarosan viselkedett, állandó ellentmondásokba keveredett, hogy elrendelték őrizetbevitelét.

A véres fehérnemű

Zsurkucz János lakásáról elhozzák a fiatalember fehérneműit, két inget, egy lábravalót, egy másik detektív a villamosvasut műhelyéből elhozza

azt a ruhát, amelyet Zsurkucz János a gyilkosság éjszakáján viselt.

Katonabluz, katonasapka, derékszij, egy fehér katonaing és egy rozsdás zsebkés, amelyet a detektív a ruhaszekrényben elrejtve talált. A detektívek alaposan szemügyre veszik a behozott tárgyakat és ahogy a katonasapkát forgatják észreveszik, hogy

a sapkaernyő alsó részén apró vércsöppek vannak. — Ugyanilyen felfedezésre jutnak Zsurkucz ingénél is, a jobbkez közeljében alsó részén is apró vércsöppek fedeztetők fel.

Ugy az inget, mint a sapkát nyomban átküldik a vegyvizsgálóállomásra, annak megállapítására, hogy a vérfoltok embervértől származnak-e?

Ezek a felfedezések élénken Zsurkucz János felé fordítják a gyanút, aki első kihallgatása alkalmával azt állította, hogy a Karger vendéglőből félegykor indult el és félkettőkor érkezett haza. Zsurkucz János alig huszonöt éves fiatalember, két éve nős,

pár héttel ezelőtt jött haza szabadságra és nem tért vissza ezredéhez.

A kihallgatott tanuk szerint könnyelmű, léha ember volt, aki családját elhanyagolta és egyizben már szurkálásért állt is a rendőrség előtt.

Zsurkucz Jánosét szölitják a detektívek. Fiatal, csinos, egyszerűen öltözött, elmondja, hogy férje

szombaton hajnalban félhárom óra tájban tért haza kissé ittas állapotban. Hazaérkezésekor meglehetősen idegesen viselkedett,

hosszu ideig az asztalnál ült. A kabátját még kint levetette. Azután a földre vetett ágynak, lefeküdt és

reggel öt óra tájban ébredt fel, megmosakodott, hosszu ideig takarította a ruháját, amely nagyon sáros lehetett.

Odahaza alig szölt, mikor anyja a heti keresetét kérte, 124 lejtt tett az asztalra. Reggel, mielőtt munkába ment, reggelivel kínálták, de nem akart enni. Határozottan tudja, hogy férje abban a ruhában ment munkába, ami előző napon rajta volt. Nem tud semmit a gyilkosságról. Sirva panaszkolta végül, hogy férje iszákos, kikapós ember volt.

Vasárnap reggel folytatták a rendőrségen a kihallgatásokat. A rendőrség folyosója népes, munkások, hegyi lakók, egyszerű munkásasszonyok ácsorognak riadt képpel, várják, hogy kihallgatssák őket.

Ghisoiu inspektor és Borodi komisszár végzik a kihallgatásokat és egymásután bocsájtják el azokat, akik alibit tudnak igazolni. Közben a házkutatásra kiküldött detektívek is megérkeznek.

Kolozsvári Józsefnét, Zsurkucz János anyósát is kihallgatták. Azt mondja, hogy a veje szombaton hajnalban félháromkor tért haza becsipett állapotban. Az időre pontosan emlékszik, mert

mikor az ablakon bezörgetett a veje, megnézte az órát: félhárom volt.

Zsurkucz belépett a lakásba, kabátját levetette, aztán az asztalhoz ült és mereven bámult maga elé. Azután kérte el tőle heti keresetét.

A kihallgatás után femutatják Zsurkuczénak a műhelyből behozott vérfoltos inget és a zsebkést. Mindkettőben a férje tulajdonát ismeri fel.

A szerencsétlen fiatalasszony zokogva hagyja el a detektívek szobáját.

Még mindig folynak a kihallgatások, miközben az egyik detektív, Zsurkucz katonabluzának belésébe rejtve egy nöhöz írott szerelmes levelet talál.

Vasárnap este hét órakor kerül sor Zsurkucz újabb kihallgatására. A magas, erős, csontos fiatalembert az egy napi ígtség erősen megviselte. Egyszerű munkásruhában van, szürke flanelingben, arcán több zuzódás nyoma látszik. Rendes ruháját, ingét benthagyta a munkahelyén, s onnan kerültek elő a vérfoltokakl. Apatikusán bámul a detektívekre, beesett teketé szemét idegesen jártatja körül. Elmondja, hogy pénteken délután Kiss Gyula, Lőrincz Mihály és Galambos Lajos társaságában vacsorázott és ivott a Kispápalan, itt Kiss Gyula tizette a cechet, innen kocsin a Makkhelesbe mentek, ahol találkoztak Varga Mihály szállósgazdával. Innen a Béla kertbe akartak menni, de azt zárva találták és

így jutottak a Kargerbe, ahol megittak 12 liter bort.

Azután elmondja, hogy távoztak a Kargerből, előbb Kiss Gyula, aztán ő. Félkettő előtt ért haza, anyósa és felesége még ébren voltak, a házban égett a lámpa. Lefeküdt, reggel mikor felébredt, a ruháját takarította, mert éjjel a sár felcsapódott rá.

Éjszaka, mikor hazament, nem találkozott senkivel. Kiss Gyulát nem is látta. Róla nem tud semmit.

A detektívek erre femutatják a

véres bünjeleket. Zsurkucz előbb meghökken, majd azt vallja, hogy valószínűleg megeredt az orra vére, — amire ő nem emlékszik, mert részeg volt — és attól lett véres a ruhája. A munkahelyen talált bicska nem az övé, evéshez kérte kölcsönegy társától.

Zsurkuczot este is vallatták, de a keresztkérdések tüzeiben is tartott amellett, hogy a gyilkosságról mit sem tud. Ellentmondás van az anyós szerinti hajnali félháromkor való hazaérkezése s az ő általa jelzett fél kettő között.

A 12—fél 3 óra közti időre nem tud alibit igazolni.

Ellene szöl az a körülmény, hogy szombaton délután, mikor a gyilkosság kitudódott,

ruháját, amelyen a gyanus vérynnyomok vannak, munkahelyén hagyta és egyik munkástársától kölcsönkért piszkos munkásruhában távozott.

A rendőrség lázas igyekezettel folytatja a nyomozást és lehet, hogy a legközelebbi órák teljes fényt derítenek a rejtélyes bünügyre.

Allj meg!

Ma hétfőn délelőtt újabb tanukat hallgattak ki, akiknek a vallomása azonban nem vitte előbbre a nyomozást.

A rendőrségen ma megjelent Nagy Jánosné hegyi lakos, aki elmondotta, hogy a gyilkosság éjszakáján éjféltájban a haza előtti utcáról zajt hallott. Az ablakon kinézett és a sötétben futó alakokat pillantott meg és a következő kiáltást hallotta:

— Allj meg, mert ügyis utólerlek és akkor megfojtalak.

Az öregasszony vallomását jegyzőkönyvbe vették.

Ujból kihallgatták Lorenc László gyári munkást, aki pénteken éjszaka együttvolt a mulatozó társasággal a Karger vendéglőben. Az éjszakai mulatozás alatt nem vett észre semmit, csak szombaton délelőtt, mikor a villanytelepre megerkezett a gyilkosság híre, tapasztalta, hogy Zsurkucz feltűnően idegesen viselkedett.

Galambos Lajos munkás szintén résztvett a mulatozáson, de említésre méltó ő sem vall. A rendőrségre ma délelőtre beidézték azokat a nőket, akiknek Kiss Gyula az utóbbi időben udvarolgatott. A bünügyi osztály egész személyzete talpon van és megfeszített erővel dolgoznak a büncelekmény kiderítésén.

A munkásdalárda veeztősége közli, hogy az öszmunkás dalárda tagjait felszölitjuk, hogy a Kiss Gyula temetésén — olasz temető hullaháznál — teljes számban, ma este 6 órára jelenjenek meg.

x Számos elismerőlevél bizonyítja az Ági krém csodás hatását.

DAYRAL & TAUBER LTD LONDON

Anglia legnagyobb divatszövet cég romániai vezérképvisellete és ióraktára:

Deutsch Posztóáruház Str. Avr. Iancu (Kossuth-u.) 1.

1932

Mielőtt **BUTORT** vásárolna, **DANIBERG és WALDNER** butornagyáruház
tekintse meg Wallerstein Ferenc Utócai Str. Nic. Iorga (Zöldfa-utca) 19. sz.

Felfedezték a reuma szérumát

— Bécsi tudósítónk távirata —

A Klinische Wochenschrift közli, hogy dr. Gustav Paul bécsi állami oltóállomás igazgatója új oltó eljárást fedezett fel a reumatizmus ellen. A szérum iránt tudományos körökben nagy érdeklődés nyilvánult.

Nyilttér

Ertesitem tisztelt vevőimet, hogy Ladányi Sándor szolgáltatóm a mai napon kilépett, amiért nevemben és részemre pénzt nem venni többé nem jogosult.

1996

Zauderer Posztóáruház

Vásznakat, Chiffonokat megbízható minőségben LEITNER MARTON Rt-nél vehet.

Iskolatáskák Farkas-Aruth Nic. Iorga 5.

Költözködés miatt

raktáron levő összes árukat

minden elfogadható árban elárusítom

Feltűnő olcsó árak!

HOLLÓS uridivat üzlet

Tabéry: Szarvasbika Ara 160

SPORT

Kehrling legyőzte az indus világbajnokot

Budapesti táviratunk jelenti: A magyarországi és indiai reprezentánsok között folyó tenniszversenyek tegnap szenzációja akadt. Kehrling Bélának fölényes győzelme volt az indusok tenniszgárdájának legjobb embere, a világbajnokságra aspiráló Jacob ellen 6:0, 6:1 szettarányban győzött a magyar bajnok, aki remek formában van és teljesen kiheverte indiai pozícióját, ami németországi utazásán végigkísérte.

Fitler a Jacobbal hasonló Lalkerült szembe és habár az egyik szettben győzött, végeredményben Lal nyerte meg a mérkőzést 6:1, 6:2, 5:7, 6:0 arányban. A Lal-Jacob és Kehrling-Kemen között tegnapelőtt félben maradt mérkőzést is ma folytatták, eleme helyett azonban Kirchmayer, Jacob helyett pedig Fyze állt starthoz. A Kehrling-Kirchmayer pár bravuros játéka általánosan csodálkozást keltett. A két jeles tenniszbajnok olyan bámulatos ügyetlenséggel és pompás taktikával játszott össze, mintha már évek óta összezoktak volna és sikerült nekik a legjobb összeállításban szerepelni indus Fyze-Lal párt ellen szettben legyőzni, 6:4, 6:1, 4-re.

A Kehrling-Fitler pár nyer a Fyze-testvérek pár ellen 4:6, 6:1, 4, 6:2, 6:3 arányban.

Bajnoki labdarugó mérkőzések

MTK-III. kerület 7:2 (3:1)

Erős III. kerületi támadással indul a mérkőzés, amely a második percben az MTK védelem hibájából góllal végződik. A nemvárt támadásra az MTK frontba megy, de két tornert és egy tizenhatosról megítélt szabadrugást kihasználatlanul hagynak. Erős mérkőzés következik, végre a 6-ik percben kapuelőtti kavardásból Orth egyenlít, majd a 30-ik percben bombája visszazapattan a kapufáról. Egy súlyos faultért megítélt tizenegyesből Molnár rugja az MTK második gólját. Majd a 20-ik percben Orth egyéni játékkal megszerzi a harmadik

bólt az MTK számára.

A második félidőben erős kölcsönös támadások veszélyes lefutásokkal. A 12-ik percben Horváth a III. kerület második gólját rugja. A 18-ik percben Kropacsek rávetéssel ment. A 20-ik percben Opatá beadását Jennis gólba lövi. A 25-ik percben Senkey gó-

lozik, majd Opatá bombáját Neuhaus gyönyörűen védi. — Rettenetes MTK iram következik, amelyben különösen Orth és Molnár góloznak, de a félidő mégis a III. kerületiek öt perces állandó MTK kapujára való lövöldözéssel végződik.

A Vasas és Törekvés városi mérkőzése

Holnap, kedden pontosan fél 6 órai kezdettel igen élvezetes és nivós sporteseményben lesz része a városi sportközönségnek, ugyanis ekkor kerül eldöntésre a

Nac, Bihorul. Egyetértés legjobb vasmunkásaiból összeállított Vasas csapat a Törekvéssel. Ha figyelembe vesszük a két csapat felállítását és a célt, amelyet a mérkőzés jövedelme szolgál, hiszünk, hogy a meccs nagy közönséget fog vonzani. A helyárák mérsékeltek.

ZONGORAK részletfizetésre kaphatók „Sternberg”-nél, Bulevardul Regele Ferdinand No. 14. 1803

x SZERB vizum 950 lei a Hegedűs Hirlaprodában.

VIGYÁZZON!!

Saját érdeke ellen vét,
ha részletfizetéses vásárlásnál nem győződik meg **áraink szoliditásától és árunk minőségéről!!**

ÖNNEK FEJFÁJÁST OKOZ

honnan szerezze be ruha-, kabátszövet és vászon-szükségletét, pedig már megnyílt üzletünk a **Str. Alexandri (Teleki-u.) 2. sz.** a Nagyváradi Tak.-pénztár épületében.

Cégünk **gyári lera-kata** mindazon árunknak, melyeket nálunk vásárolhat és ezért **nem fizeti túl az árakat részletfizetés ürügye alatt**

GYŐZDÖN MEG erről az alábbi heti árajánlatunkból (méterenként leiben)

	Készpénzért	3 óra	5 óra
Szövet férfiruhára, női kabátra	290.—	310.—	330.—
Férfi szövet tiszta gyapju különleges gyári ajánlat	560.—	588.—	617.—
Angol covercot női és férfi kabátra	890.—	935.—	985.—
Raglánok prima doublé szövet	450.—	375.—	500.—
Rumburger vászon	55.—	58.—	61.—
Prima zephir	69.—	72.—	75.—
Flottir törülköző darabja	57.—	60.—	63.—

Uj üzlet!
Uj rendszer!

Tisztelettel
Lukács Ferenc & Co.
Str. Alexandri (Teleki-u.) 2.

MOSSE-HIRDETÉS

MEGNYÍLT

Leikovits Herman
Rekord kalapgyár
cipő, kalap, fehérmemű-üzlete
Str. Nic. Iorga (v. Zöldfa-utca)
Komlós-ház
Szolid kiszolgálás. Olcsó árak.

Játékok

FARKAS-Arubbázban
Nic. Iorga 5.
Női ruhaszövetek, kabátek, helósáruk nagy választékban LEITNER MARTON Rt-nél

Zboray és Dr Andriská

Nagyvárad legrégebb szücs és szörme nagyáruházában Bulewardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 8. szám alatt

Szörmeárunk nagyválasztékban Hosszu sil bunda 11.000 leitől

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó közlési díja

4
lei
A legkisebb **40**
apró
hirdetés **40**
lei

LEVELEZÉS

DEZSÓ! Marosvásárhely. Kedves soraidnak nagyon örültem és köszönöm. Mikor jössz errefelé, szeretnék már látni, ha Pestre mész, it ki fogsz egy napra szállni, remélem. Sokszor csókol Piki. 233

LAKÁS

SZÜLEINKELTŐLEG gyarnak, műhelynek, raktárnak alkalmas, forgalmas helyen kiadó. Cim a Hegedüs Hirlapirodában. 232

ELCSERÉLNÉM Strada Millerand (Arany János-utcán) egyszoba, konyhás lakásomat központban, kétszoba, fürdőszobával ráfizetéssel. Kain, Strada Millerand (Arany János-utca) 1. 237

EGY szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakást keresek az Egyesülési-tér közelében. Cimeket a Sonnenfeld-nyomda portáshoz kérek. Ny

EGY szobás, konyhás lakást három-négyezer lei lelépésért keresek. Cimet Hegedüs Hirlapirodában kérek. 101

EGY szoba, konyha mellékhelyiségekkel, butorral vagy anélkül lelépésért átadó. Galamb-utca 11. 142

MAGAS házbérért 2 vagy 3 szobás modern lakást keresek, csakis házigazdával tárgyalok. Cimet „Házigazda” jeligére a Hegedüs Hirlapirodában kérek. 104

HASZONBÉRBE kiadó három szoba, konyha, speiz, külön nyári konyha, nagy raktárhelyiség, istállóval, tüzfűtőberendezés telepedetvényezési joggal. Esteleg eladó is. Érdeklődni Oláhnál, Str Axenta Severu (Bém-utca) 6. sz. 114

ALKALMAZÁS

2 osztalos tanuló felvétetik Rein Marcell faáru és butorgyár, Strada 20 April (Kolozsvári-u.) 44. 240

Ujból kaphatók elsőrendű hajlitott székek minden színben a legolcsóbb árakban

BUTOR

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 10.

Alapított
1906

Lelkiismeretes
szolid
kiszolgálás.

Megérkeztek az összes őszi újdonságok

KLEIN ÖDÖN
céghez. Viteazul (Nagy-piac)-tér 14. Harmati fűszeressel szemben.

TANULÓLANY felsőruha varráshoz fizetéssel felvétetik. Strada Petru Rares (Péter-utca) 10. Szabóné. 241

TISZTESÉGES nő román, német, magyar nyelvtudással gyermekek mellé ajánljuk. Cimeket Hegedüs Hirlapirodába kér. 231

ELSŐRANGU gyakorlott varrónő, önálló angol munkás felvétetik. Schwartz Lajosné, Strada Episcopul Ciorogariu (Uri-utca) 5. 236

NÉMET, magyar levelező, perfect gyors- és gépirónó állását változtatná. Szíves megkereséseket „Könyvelő is” jeligére a Hegedüs Hirlapirodába kér. 229

NÉMET tanár, könnyű módszerrel tanít, még egy tanítványt vállalna. Cimet a Hegedüs Hirlapirodába kér. 230

BUDAPESTI varrónő házakhoz ajánlkozik, angol és francia munkákat varr, izlésesen alakít, fiatal párhoz házi kisasszonyok is elmenne. Szíves megkereséseket kér. Strada Cuza Voda (Szacsavay-utca) 89. 213

ZONGORA órákat adok kezdőknek. Ugyanott gyakorolni is lehet. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 38

SZOBALANYT, megbízhatót, ügyes, azonnalra keres Friedländer Ernőné, Strada Printul Carol (Szilágyi Dezső-utca) 6. II. em. 209

2 ügyes, csinos manikűrös leány keresetik Resicára. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 242

UTAZÓ cipő szakmából Erdély s Bánáthban jól bevan vezetve, román, magyar, német nyelvismétel szeptember 15-re allást keres. Szíves megkeresést a Hegedüs Hirlapirodába ker. 209

EGY jobb leány uri házhoz ajánlkozik mindenesnek. Strada Delavrancea (Ritók Zsigmond-utca) 2. szám. 221

IRODABA vagy üzletbe ajánlkozik volt postatiszviselő, egész vagy félnapra is. Pénztáros vagy irodastanónek jó jártassággal bír, gépirásban és megbízható pénztárkezelésben. Szíves ajánlatokat kér a Nagyvárad kiadóhivatalába „Postásnő” jeligére. Ny

ADÁS-VÉTEL

FRANCIA könyveket megvételre keresek. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 143

Az ügyességi fogház műhelyekben készült és mindig raktáron kapható mindennemű

fehér zománczott hálószobák,
konyhaberendezések, gyermekágyak,
virágálményok, keményfahálók,
ebédlők és irodaberendezések

A legfinomabb műbutorok a legolcsóbb árakban.

Gyönyörű választék férfi és női kabátelmékben, Schröl, Liliom Herm. Pollák vásznak, paplan, ágymatrac, hártyák és rövidárak.

Női kabát
már 1000 Leitől.

EGY teljesen jókarban levő télikabát plüss bélésel eladó. Megtekinthető egész nap Gerhardt és fia szabónál. 228

KERESEK megvételre egy 10-12 HP. stabil benzintmotort, egy 40 amperes dinamót. Ajánlatok Stern, Strada General Mosoiu (Mezey Mihály-utca) 1. 226

GYÖNYÖRŰ mintájú goblein olcsón eladó. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 239

3. T. S. Villanymotor kevésbé használt, garantált, jó üzembékes állapotban, megvételre kerestetik. Értekezni Carmen cipőgyárban, délután 5-6-ig. 234

ZONGOR9 eladó vagy bérbeadó. Egyes Wertheimkassza, modern szalonbutor, beköltözhető házrész eladó. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 235

5 lövetű 16-os Browning vadászfegyver, Máthé fegyvermesternél, Strada Nicolae Jorga (Zöldfa-utca) 14. olcsón eladó. 238

KÜLÖNFÉLÉK

ZANDEK (GYOGYTORNA) intézet Strada Printul Carol (Szilágyi Dezső-utca) 10. 208

GÉPAJOUROZAST olcsón és szép kivitelben készít Erbstein, Str. Cuza Voda (Szacsavay-utca) 28. Ny

BUDAPESTEN két főiskolai hallgató tisztá, világos szobát keres. Cimeket a Hegedüs Hirlapirodában kérek.

Registru Special **Registru Personal**
Lista de vânzare

hitelesítve **15**
Lei fizetemenként

Kaphatók a SONNENFELD papíráruházban

Olcsó, szolid bevásárlási forrás

SZENSZKI MIKLÓS

Arnáza Sas passage.

Harisnyák, fűrdőeressz, ernyők, fehérműek, csipk., gomb, szalag és mindenféle divatárak nagy választékban.

UTAZIK?

Előbb jöjjen be a

HEGEDÜS

Hirlapirodába,

és kérjen felvilágosítást utirány és jegyek ára felől

FEST! TISZTE!

Kalinovcsán

Zöldfa-passage 81

MOS 1404 VASAL

Fényképezési cikkek
Ozv. Peiri Árpádné

egregőbb látszerész üzletében kaphatók. — Stepper cukrászda mellett 1690 Bulevardul Regele Ferdinand

VEGYILEG
tisztít, mos, vasal

BORGOS

vegyszerkészítés
Bazár-épület, Színház mellett

32 év óta a Maria Királyné (Chenyi)-szállodában levő

órás- és ékszerész üzlet

kényeszerűségeiből ideiglenesen

Str. Saguna (Kapucinus) 16. szám alá helyeztem

A raktáron levő órákat, díszítéskat mélyen leszállított árban kaphatók. Aranyat, ezüstöt, briliáns gyakat, műfogat ismét magas árak veszek. Óra és ékszerjavítást és munkákat vállalom pontos kiszárlásban. Tisztelettel: **Fred Benjámín** óras és ékszerész

Ruhákat legolcsóbban tisztít, mos és vasal

SZABÓ LÁSZLÓ

Str. Take Ionescu (Körös utca) 8. Fiók: Bazárépület, Bul. Reg. Fer

ESŐCERNY

legolcsóbb a készítőnél

Rosenberg Testvérek

Str. N. Iorga (Zöldfa-u.) 8.

Behuzás, javítás gyorsan kész

Szücs- és Szőrm

árut legolcsóbban mindenképpen

Andrássyné
szerezheti be.

Str. Vlahuta
(Szt. János-utca 6.)

Legszebb és legjártalmas

az ULLSTEIN női divatlap

ára

ULLSTEIN gyermek divatlap

ára

Kapható a Hegedüs Hirlapirodában

Sonnenfeld Adolf-nyomda